

KREDITLASH VA MIKROKREDIT BERISH TIZIMINING ISHLAB CHIQRISHNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIRI

Oybek Mamadaliyev

Bank-moliya akademiyasi magistranti

Annotatsiya. *Mazkur tezisdagi kreditlash va mikrocredit berish tizimining ishlab chiqarish sohasini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati ilmiy-amaliy jihatdan yoritilgan. Ishlab chiqaruvchi subyektlar faoliyatida moliyaviy resurslarga bo'lgan ehtiyoj, ayniqsa kichik va o'rta biznes uchun mikrocreditlash orqali qondirilishi masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, kredit resurslarining ishlab chiqarish hajmi, investitsion faollik va bandlikka ta'siri baholangan hamda tizimni takomillashtirish bo'yicha xulosalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *kreditlash, mikrocredit, ishlab chiqarish, kichik biznes, moliyaviy inklyuziya, iqtisodiy o'sish.*

Abstract. *This thesis highlights the role and significance of the credit and microcredit system in the development of the manufacturing sector from a scientific and practical perspective. The study analyzes the issues of meeting the financial resource needs of manufacturing entities, particularly small and medium-sized businesses, through microcredit mechanisms. In addition, the impact of credit resources on production volume, investment activity, and employment is assessed, and conclusions aimed at improving the credit system are presented.*

Keywords: *credit, microcredit, manufacturing, small business, financial inclusion, economic growth.*

Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida ishlab chiqarishni barqaror rivojlantirish moliyaviy resurslarga keng kirish imkoniyati bilan chambarchas bog'liq. Bank kreditlari va mikrocreditlash mexanizmlari real sektorni moliyalashtirishning asosiy instrumentlari sifatida namoyon bo'lib, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, texnologik yangilanish va bandlikni oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, kichik va o'rta ishlab chiqarish subyektlari uchun mikrocreditlar muhim moliyaviy manba hisoblanadi.

Tadqiqotning asosiy mazmuni

Kreditlash tizimi ishlab chiqarish jarayonlariga bir necha yo'nalishda ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, kredit resurslari korxonalarining aylanma mablag'larini to'ldirishga xizmat qilib, xomashyo va materiallarni o'z vaqtida xarid qilish imkonini beradi. Bu esa ishlab chiqarish jarayonining uzluksizligini ta'minlaydi. Ikkinchidan, uzoq muddatli

kreditlar orqali zamonaviy texnologiyalar va uskunalarni joriy etish imkoniyati kengayib, ishlab chiqarish samaradorligi oshadi.

Mikrokreditlash tizimi esa kichik ishlab chiqarish subyektlari va yangi tashkil etilayotgan bizneslar uchun alohida ahamiyatga ega. Soddalashtirilgan tartibda beriladigan mikrokreditlar ishlab chiqarishni tezkor yo'lga qo'yish, yangi ish o'rinlari yaratish hamda aholining tadbirkorlik faolligini oshirishga xizmat qiladi. Mikrokreditlash moliyaviy inklyuziyani kengaytirib, moliyaviy xizmatlardan yetarli darajada foydalana olmayotgan qatlamlarning ishlab chiqarish faoliyatiga jalb etilishiga imkon yaratadi.

So'nggi yillarda raqamli bank xizmatlari va onlayn kreditlash platformalarining rivojlanishi kredit va mikrokredit resurslariga kirishni yanada soddalashtirdi. Bu holat ishlab chiqarish subyektlarining moliyaviy imkoniyatlarini kengaytirib, investitsion faollikni oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Biroq, yuqori foiz stavkalari, garov ta'minotiga qo'yiladigan qat'iy talablar hamda moliyaviy savodxonlik darajasining yetarli emasligi kreditlash samaradorligini cheklovchi asosiy omillar sifatida namoyon bo'lmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, kreditlash va mikrokredit berish tizimi ishlab chiqarishni rivojlantirishning muhim moliyaviy asosi hisoblanadi. Ushbu tizimlarni yanada takomillashtirish, ishlab chiqarishga yo'naltirilgan kredit mahsulotlarini kengaytirish, raqamli moliya infratuzilmasini rivojlantirish hamda mikrokreditlash mexanizmlarini qo'llab-quvvatlash orqali real sektorni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mumkin. Bu esa barqaror iqtisodiy o'sish va bandlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Acemoglu, D. and Robinson, J.A. (2022) *Why nations fail: The origins of power, prosperity and poverty*. New York: Crown Publishers.
2. Armendáriz, B. and Morduch, J. (2022) *The economics of microfinance*. 2nd edn. Cambridge, MA: MIT Press.
3. Ayyagari, M., Demirgüç-Kunt, A. and Maksimovic, V. (2021) *Small vs. young firms across the world*. Washington, DC: World Bank.
4. Banerjee, A.V. and Duflo, E. (2021) *Good economics for hard times*. London: Penguin Books.